

Onderzoek flora en fauna

1. Ecologie

In deze bijlage is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Vervolgens is aangegeven waaraan deze ontwikkelingen, wat ecologie betreft, moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald en het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van rijk, provincie en gemeente.

2. Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een bosgebied grenzend aan de bestaande schietbaan, zie figuur 1. Voor een nadere beschrijving van het plangebied en het plan wordt verwezen naar het hoofdrapport.

Figuur 1. Bestaande schietbaan en de bosrand waar de uitbreiding is voorzien

Beoogde ontwikkelingen

In het plangebied wordt het bos gerooid en een nieuwe schietbaan aangelegd. Hiervoor moeten de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- verwijderen beplanting;
- bouwrijp maken;
- bouwwerkzaamheden.

3. Toetsingskader

Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet 1998

Voor de gebiedsbescherming vormt de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) het juridisch kader. Onderzocht moet worden of de ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde gebieden (binnen en buiten plangebied). De Nbw onderscheidt drie soorten gebieden:

- a. door de minister van LNV aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van LNV aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door gedeputeerde staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

Vogel- en habitatrichtlijngebieden

Onderzocht moet worden of het bestemmingsplan gevolgen heeft voor de aangewezen gebieden (verslechtering- of verstoringstoets). Voor nieuwe bestemmingsplannen die (een kans op) significante gevolgen voor het betrokken gebied kunnen hebben, moet een 'passende beoordeling' worden gemaakt van de gevolgen die het plan voor het natuurgebied kan hebben. Een dergelijke beoordeling kan achterwege blijven, indien reeds eerder een relevante beoordeling is gemaakt, het bestemmingsplan een 'herhaling' of 'voortzetting' van een vroeger plan is en een nieuwe beoordeling geen nieuwe gegevens en inzichten zou opleveren. Indien uit de 'passende beoordeling' blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet kunnen worden ontzien, zal aan het bestemmingsplan - vanwege de Natuurbeschermingswet 1998 - goedkeuring worden onthouden. Dit tenzij uit de beoordeling blijkt dat er geen alternatieven zijn en er voor het project dwingende redenen bestaan van groot openbaar belang, daaronder begrepen redenen van sociale of economische aard.

Beschermde natuurmonumenten

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten handelingen te (doen) verrichten, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, het landschap, de natuurwetenschappelijke waarde, de dieren en de planten in deze gebieden. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan wordt nagegaan of de Nbw de uitvoering van het plan in de weg staat. Dit zal zich voordoen, wanneer de uitvoering van het plan tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning zal worden verkregen.

Beschermde landschapsgezichten

Ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied komen geen beschermde landschapsgezichten voor.

Gebiedsbescherming: Ecologische hoofdstructuur

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in de vorm van onder andere de Ecologische hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Aantasting van de kwaliteiten van de EHS is in principe niet toegestaan.

Soortbescherming Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en dwingende reden van groot openbaar belang);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Flora en faunawet voorkomen te worden door het treffen van maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend. Met betrekking tot vogels hanteert LNV de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen:

- nesten van blauwe reiger, spechten, uilen en kraaiachtigen zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd;
- nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Hier geldt dat er voldoende nestgelegenheid aanwezig moet blijven en dat niet elk kraaiennest in een territorium gespaard hoeft te worden bij een ingreep;
- nesten van grotendeels of geheel van menselijke activiteiten afhankelijke soorten (zoals ooievaar, torenvalk, kerkuil, steenuil, zwaluwen) zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd. Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een kast voor één van bovengenoemde soorten wordt niet gezien als een overtreding, zolang er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft.

De Flora- en faunawet is voor dit bestemmingsplan van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

4. Onderzoek

Gebiedsbescherming

Het plangebied vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura-2000. De planlocatie maakt ook geen deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Deze natuurgebieden liggen op grote afstand van het plangebied en worden niet beïnvloed door de relatief kleinschalige ingreep. Gebiedsbescherming komt derhalve in deze paragraaf niet meer aan de orde.

Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van een veldverkenning op 6 oktober 2009 en 12 augustus 2010, algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen / gegevens (Broekhuizen, 1992; Limpens, 1997, www.ravon.nl, FLORON, 2002, en www.waarneming.nl) waarin de waarnemingen zijn aangegeven.

Natuurloket

Het plangebied is gelegen in het kilometerhok 098-394. Het blijkt dat dit hok voor de meeste soortgroepen niet of matig is onderzocht. Alleen de vaatplanten zijn goed onderzocht. Er is één soort van de Rode Lijst vastgesteld. Het overzicht laat zien dat er daarnaast op twee soorten amfibieën (van tabel 1) zijn waargenomen en één dagvlinder die staat vermeld op tabel 2/3 en op de Rode Lijst. Deze vlinder is zeer waarschijnlijk in de heemtuin waargenomen.

De gegevens van het Natuurloket hebben betrekking op een gebied met een oppervlakte van één vierkante kilometer. Het plangebied is zeer klein. Op basis van de veldbezoeken is nader inzicht verkregen in de beschermde natuurwaarden van het gebied.

Planten

Het bos is een gemengd bos van eiken, grove den, berk en populier. Het is een relatief jong bos waarbij ondergroei op de bodem praktisch afwezig is. Alleen langs de randen komen bramen en Amerikaanse vogelkers voor.

Langs de randen is de brede wespenorchis (tabel 1 van de Flora en faunawet) mogelijk te verwachten, overige beschermde soorten zijn niet te verwachten.

Vogels

In het bos zullen broedvogels aanwezig zijn, die aan jong bos zijn gebonden. Dit betreft soorten als spotvogel, merel, tijaftjaf en houtduif. Tijdens het veldbezoek zijn geen grote nesten in bomen of spechtengaten waargenomen. De bomen zijn ook nog te jong (te dun) voor spechten. Broedvogels in dit deel van het recreatiegebied zijn gewend aan menselijke activiteiten. Schuwe broedvogelsoorten zullen zich hier dan ook niet vestigen. Er zijn geen nesten vastgesteld van broedvogels met een vaste nestplaats.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van mol en muizen waargenomen. Op grond van mondelinge informatie blijkt dat er wel eens een eekhoorn in het gebied is waargenomen. Tijdens de veldbezoeken zijn geen vraatsporen van de eekhoorn waargenomen, dus wordt het gebied hooguit incidenteel gebruikt als foerageergebied. Er zijn geen nesten van eekhoorn in het gebied waargenomen.

De bomen in het plangebied zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen, omdat er geen holten aanwezig zijn. Het open terrein van de schuttersvereniging is wel geschikt als foerageerplaats.

Amfibieën

Het bosgebied is een geschikte landbiotoop voor de algemene soorten als bruine kikker, groene kikker en gewone pad. Zwaar beschermde amfibieën zijn gezien de voorkomende biotopen en verspreidingsgegevens niet te verwachten in of nabij het plangebied.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt als biotoop voor beschermde vissen, reptielen en insecten (vlinders, sprinkhanen en libellen). Genoemde beschermde soortengroepen stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

In tabel 1 staat aangegeven welke beschermde soorten er binnen het plangebied (naar verwachting) voorkomen en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel 1. Beschermde soorten binnen het plangebied en het beschermingsregime

beschermingsregime Ffw						
tabel 1	tabel 2	tabel 3		vogels		
		bijlage 1 AMvB	bijlage IV HR	cat. 1 t/m 4	cat. 5	overig
Bede wespenorchis egel, mol en veldmuis bruine kikker, groene kikker en gewone pad	geen	geen	geen	geen	geen	Diverse soorten broedvo- gels

5. Toetsing

Gebiedsbescherming

Het plangebied vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura-2000. De planlocatie maakt ook geen deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Deze natuurgebieden liggen op grote afstand van het plangebied en worden niet beïnvloed door de relatief kleinschalige ingreep. Gebiedsbescherming komt derhalve in deze paragraaf niet meer aan de orde.

Soortenbescherming

Tijdens de werkzaamheden

De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de overdekte schietbaan kunnen leiden tot aantasting van te beschermen natuurwaarden. Het betreft hier de aanwezige planten, zoogdieren, amfibieën en broedvogels, zie tabel 1.

Er zal geen ontheffing nodig zijn voor de soorten uit categorie 1 waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldt. De aantasting en verstoring van vogels dient te worden voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen is globaal van 15 maart tot en met 15 juli) te laten starten en minimaal een afstand van 20 meter aan te houden tot nesten van broedvogels.

Tijdens het toekomstig gebruik

Het gebruik van de nieuwe indoorschietbaan komt overeen met het gebruik van de huidige schietbaan. Relevante geluidsoverlast is derhalve niet aan de orde. Verstoring als gevolg van extra verkeersbewegingen is niet aan de orde. De weg wordt intensief gebruikt voor diverse recreatieve activiteiten (skihal, veldsporten). Een geringe toename als gevolg van de uitbreiding van de schietbaan is derhalve verwaarloosbaar.

Zorgvuldig handelen

In de Flora- en faunawet staat ook het principe van "zorgvuldige handelen" beschreven. Dit is gericht op het voorkomen van onnodige slachtoffers (ook als geldt voor deze soorten een vrijstelling). Uit het oogpunt van zorgvuldig handelen is het wenselijk om ruim voorafgaande aan de feitelijke ingreep de gras- en oevervegetatie, waar ingrepen zullen plaatsvinden, (frequent) kort te maaien en het maaisel af te voeren. Hierdoor wordt het gebied minder geschikt als leefgebied voor kleine zoogdieren en amfibieën. Deze zullen wegtrekken of zich niet vestigen. De kans op het onbewust doden van deze toch (algemene) dieren is daardoor duidelijk geringer en hiermee kan worden voldaan aan de doelstelling ten aanzien van het zorgvuldig handelen, zoals vastgelegd in de Flora- en faunawet.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat voor de beoogde functieveranderingen geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is. Hierbij dient wel gewerkt te worden volgens de principes van zorgvuldig handelen en mogen broedvogels niet verstoord worden. Wat de gebiedsbescherming betreft mag worden geconcludeerd dat zowel de Natuurbeschermingswet 1998 als de Ecologische hoofdstructuur geen beletsel vormen voor de ontwikkeling.